

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

ESKİ ROMA I
Roma'nın kuruluşu
ve genişlemesi

KARACAN

KARACAN RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

Copyright: Daniel Mallo-Editorial Palsa S.A., Mexico
Türkiye'de Yayın Hakkı: KARACAN YAYINLARI/ONK

Karacan Yayınları A.Ş. adına sahibi: **ALİ KARACAN**
Sorumlu Genel Yayın Yönetmeni: **ALİ SAYDAM**
Mali Koordinatör: **ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU**
Teknik Koordinatör: **OĞUZ DEMİRCİOĞLU**

Yazı İşleri Müdürü: **ERCAN ALTAZLI**
Yazı İşleri Yardımcısı: **DENİZ DAĞDELEN**
Danışma Kurulu: **Prof. Dr. TAHSİN YAZICI, Doç. Dr. Ali İHSAN GENCER, Doç. Dr. MEHMET ÖZSALİT, Doç. Dr. İSMET MİROĞLU, PAUL MANDRİNİ, ALBERTO CABADO, EUGENIO ZOPPI**

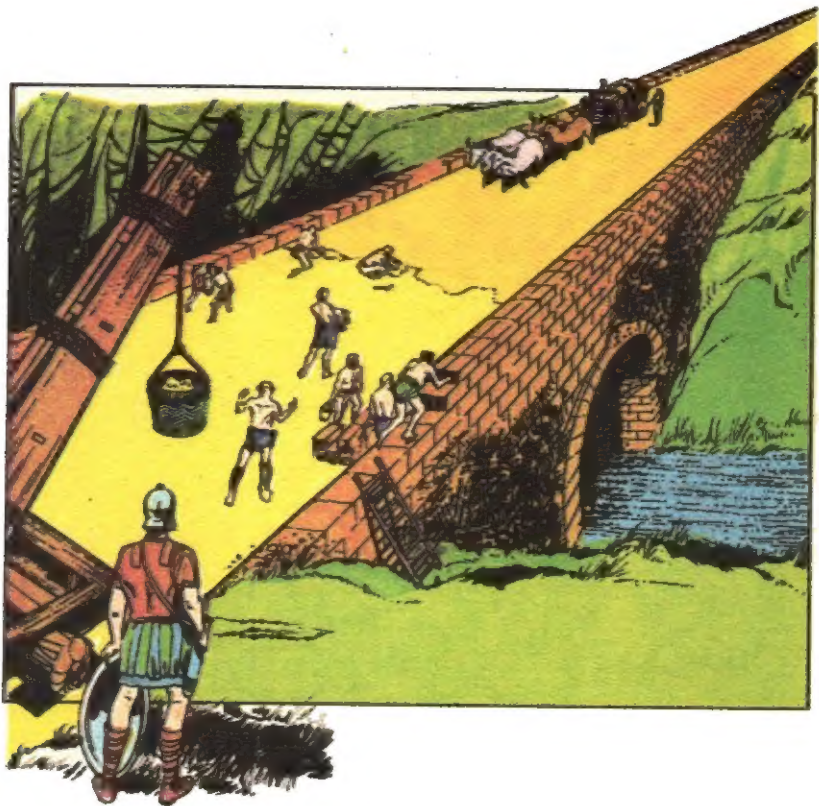
Teknik Yönetmen: **ERTAN GÖKEMRE**
Teknik Müdür: **NURETTİN ÖZAKSEL**
Teknik Müdür Yardımcısı: **M. SABİT UÇUK**
İlan ve Halkla İlişkiler Müdürü: **ESER NOYAN**
Satış Müdürü: **ALİ ALPASLAN**

**Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı,
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın
20.2.1984 tarih ve 01771 sayılı kararı ve ek
3.4.1984 tarih ve 2152 sayılı kararı ile ilk 5
sayısı özellikle ilkokul 4. ve 5. sınıf öğrenci-
leri ile ortaokul öğrencilerine tavsiye edil-
miş olup, bu sayısı da onaya sunulmuştur.**

Renk Ayrımı: **ÇALI GRAFİK**
Baskı: **HÜRRİYET OFSET A.Ş. HALKALI/İSTANBUL**
Kapak Baskısı: **NADİR BASİMEVİ**

Adres: **KARACAN YAYINLARI, Basın Sarayı, Cağaloğlu/İstanbul**
Tel: 527 00 34 - 526 69 00

Fiyat: 250 TL/Kıbrıs'ta: 330 TL

ROMA'NIN KURULUŞU VE GENİŞLEMESİ

ROMA'NIN KURULUŞU VE GENİŞLEMESİ

KUZUYI ALP DAĞLARI İLE SINIRLI OLAN İTALYA YARIMADASI, KUZAY-GÜNEY İSTİKAMETİNDE UZANAN APENNİN DAĞLARI İLE BİRLİKTE AKDENİZ'E DOĞRU BİR ÇIKINTI MEYDANA GETİRİR...

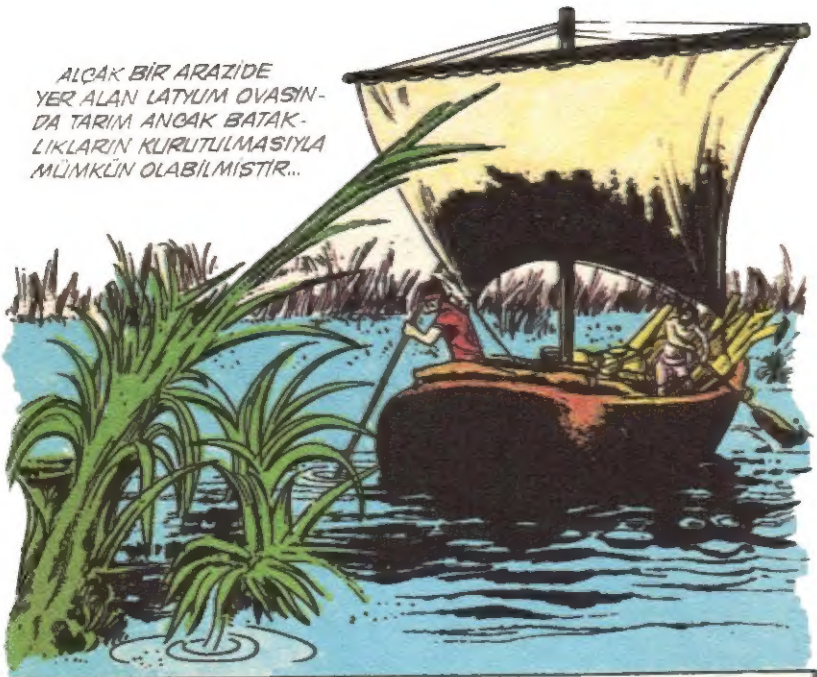
APENNİNLER AYNI ZAMANDA DOĞUDA ADRYATİK DENİZİ'NE DOĞRU UZANMAKTADIRLAR... DAĞLIK BİR ARAZİYE SAHIP OLAN YARIMADA İLKÇAĞDAN İTİBAREN GÖÇEBE KAVİMLER TARAFINDAN YERLEŞİME SAHNE OLMUŞ...

YARIMADANIN EN ÖNEMLİ YERLEŞME
MERKEZLERİ, ETRURYA, LATYUM VE
KAMPANIYA OVALARIDIR...

ALÇAK BİR ARAZİDE
YER ALAN LATYUM OVASIN-
DA TARIM ANCAK BATAK-
LIK LARIN KURUTULMASIYLA
MÜMKÜN OLABİLMİSTİR...

LATYUM OVASINDAN APENİN DAĞ-
LARININ UZANTILARIYLA AYRILAN
KAMPANIYA OVASI İSE GÜNEYDE
YER ALIR VE EN GENİŞ TOPRAKLARA
SAHİPTİR...

..M.Ö. II. BİN YILIN BAŞLARINDA YARI-
MADAYA, DAHA SONRA **İTALİKLER** ADIYLA
ANILACAK OLAN BİR KAVİM GELMEYE
BAŞLADI...

KUZEYDE
TUNA BÖLGE-
SİNDEN GELDİKLE-
Rİ SANILAN VE İTAL-
YA'NIN TUNÇ ÇAĞINI
TEMSİL EDEN BU İNSAN-
LAR, ÖNCE KUZEY İTALYA'
DA PO NEHRİNİN,...

...HAVZASINA YERLEŞTİLER... YARI MADAYIN
GÖLLERLE KAPLI BU BÖLGESİNDE
KAZIKLAR ÜZERİNDE KURULU EVLER-
DEN OLUŞAN KÖYLER KURULDU... ÖLÜ-
LERİNİ YAKAN BU İNSANLARIN MEY-
DANA GETİRDİĞİ KÜLTÜRE, **TERRA-
MARE** (KARATOPRAK) ADI VERİL-
MİŞTİR...

GÜNEYE DOĞRU YOLLA-
RINA DEVAM EDENLER,
SULU KENARINDA YASAMA-
DIKLARI HALDE EVLERİNİ
YİNE KAZIKLAR ÜZERİNDE
İNŞA EDİYORLARDI... M.Ö. II.
BİN YILIN SONLARINA DOĞRU
YARIMADA YENİ BİR GÖÇ
DALGASI İLE SARSILDI...

BU YENİ GELENLER DEMİRİ DE BE-
RABERLE KİLİDE GETİRMİŞLERDİ... BU
İNSANLARA AİT KÜLTÜRE KUZey İTAL-
YA'DAKİ KAZI YERİNDEN DOLAYI...

...VILLANOVA KÜLTÜRÜ ADI
VERİLİR VE ÖLÜLERİNİ GÖMÜK-
LERİ ANLASHILMAKTADIR...

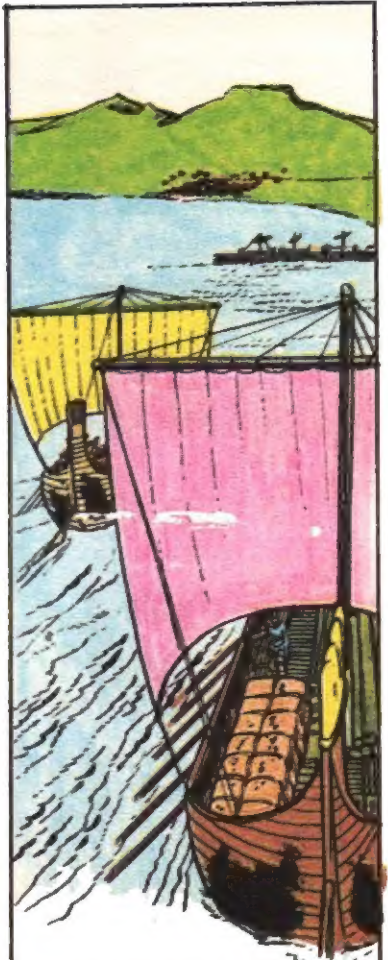
YARIMADAYA GELEN
KAVIMLERDEN UMBR-
LAR, BÖLGENİN KUZİY
VE ORTA KISMINA
YERLEŞTİLER...

LATYUM OVASINA YERLEŞENLER LATİN-
LER VE SABINLER, GÜNEYDEKİ VADİLERE
VE DAĞLARIN ETİKLERİNE YERLEŞENLER İSE...

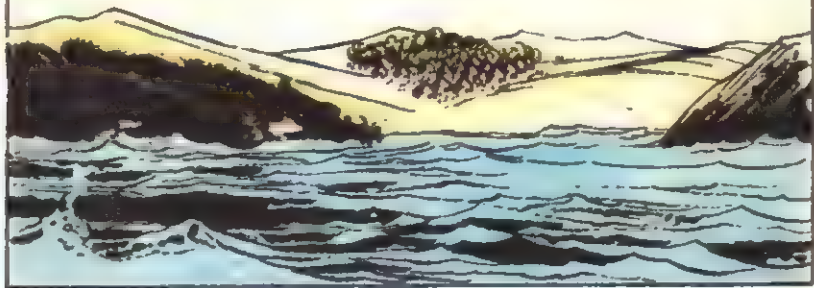
SAMNİTLERDİ... ADI GEÇEN
KAVIMLERDEN HİÇBİRİ, UYGARLIK
ALANINDA BELLİ BİR ÜSTÜNLÜĞE
SAHİP DEĞİLDİ VE KİYİ BÖLGELE-
RİNE EĞEMEN OLAMAMISLARDI...

ADRIYATİK KIYISINA YERLEŞEN VE
GÜÇLÜ BİR KAVİM OLAN İLLİRYA-
LILAR, DOĞU SAHİLLERİNDEN
İTİBAREN APULİA'YA VE Venedik
Ovasına doğru yayılmayı
sürdürdüler..

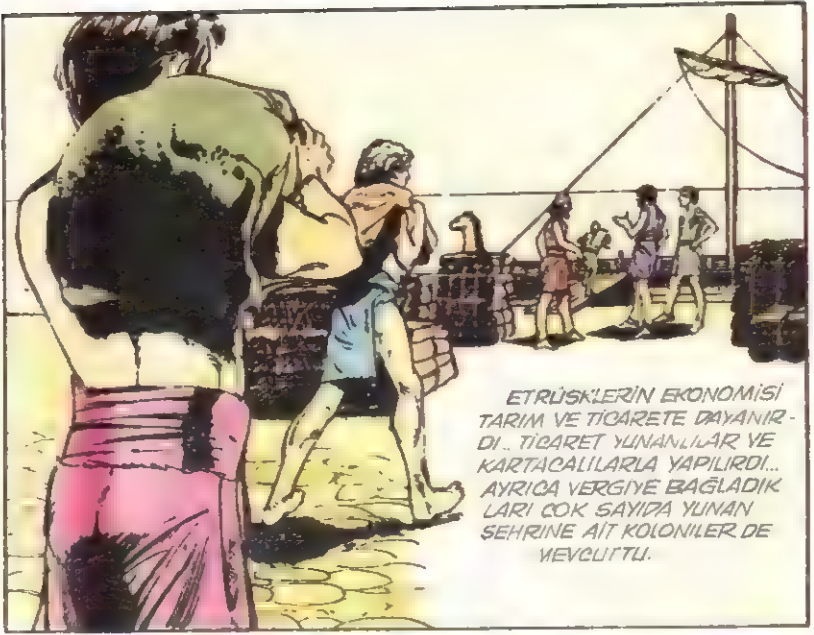
M.Ö. I. BİN YILIN BAŞLARIN-
DA LATYUM KIYILARI HARİÇ BÜ-
TÜN TIRHEN DENİZİ KIYILARI, İTA-
LİKLERDEN DAHA İLERİ BİR UY-
GARLIK SEVİYESİNE ERİŞMİŞ
OLAN ETRÜSKLER, YUNANLILAR
VE FENİKELİLERİN EGEMENLİ-
ĞİNDEYDİ...

ETRÜSKLERİN M.Ö. IX YÜZYILDA ANADOLU'DAN YOLA
ÇIKARAK DENİZ YOLUYLA GELDİKLERİ VE TIRHEN DENİZİ
KIYILARINDA YER ALAN ARNO BÖLGESİNE YERLEŞTİKLERİ
SANILMAKTADIR...

İTALYA YARIMADASI'NA YERLEŞEN ET-
RÜSKLER İÇERİLERE DOĞRU İLERLEYEREK
SINIRLARINI KUZYEDE GALYALILARIN YASA-
DIĞI PO OVASI'NA, GÜNEYDE İSE YUNANLI
KOLONİSTLERİN ŞEHİRLERİNİN BULUNDUĞU
KAMPANİYA OVASI'NA KADAR GENİŞLET-
TİLER...

ETRÜSKLERİN EKONOMİSİ
TARIM VE TİCARETE DAYANIR-
DI.. TİCARET YUNANLILAR VE
KARTACILILARLA YAPILIRDI...
AYRICA VERGİYE BAĞLADIK
LARI ÇOK SAYIDA YUNAN
SEHRINE AIT KOLONİLER DE
VEVCUTTU.

ULKENİN ASIL ZENGİNLİĞİNİ OLLŞTURAN
KAYNAKLA 2 İSE, ETRURİYA OVASI İLE ELBE
ADISINDAN ÇIKARTILAN BAKIR VE DEMİR
MADENLERİYDİ...

BÜYÜK TOPRAK SAHİPLERİ, TİCCARILAR
VE ATÖLYE SAHİBİ LİSTALAR, TOPRAĞIN
EN İST. KAT.NI MEYDANA GETİRİRLERDİ...

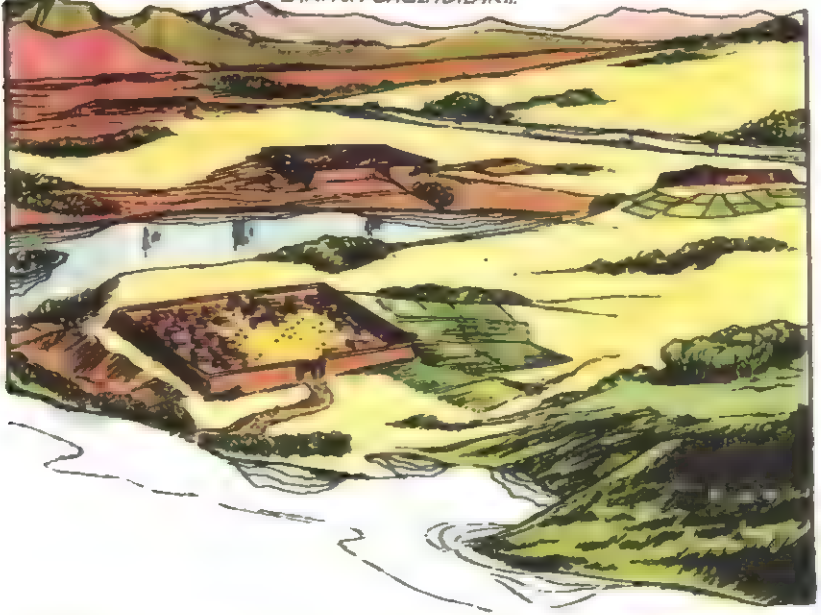

İTALİK VE ETRÜSKLERİN YANI
SIRA İTALYA'DA YASAYAN BİR
BASKA KAVİM OLAN **LİGURYA-**
LILAR, SAVAŞ VE İSTİLALAR
SONUCU ESİR ALINAN KİMSE-
LERDEN OLUŞURDU...

ETRÜSK EL SANATLARI ARASIN-
DA SİLAH VE SİVAŞ ARABASI
ÜRETİMİ, DOKUMACILIK, ÇOMLEK-
ÇİLİK, KUYUMCULUK VE KIYMETLİ
TAŞ İŞÇİLİĞİ YAYGINDI..

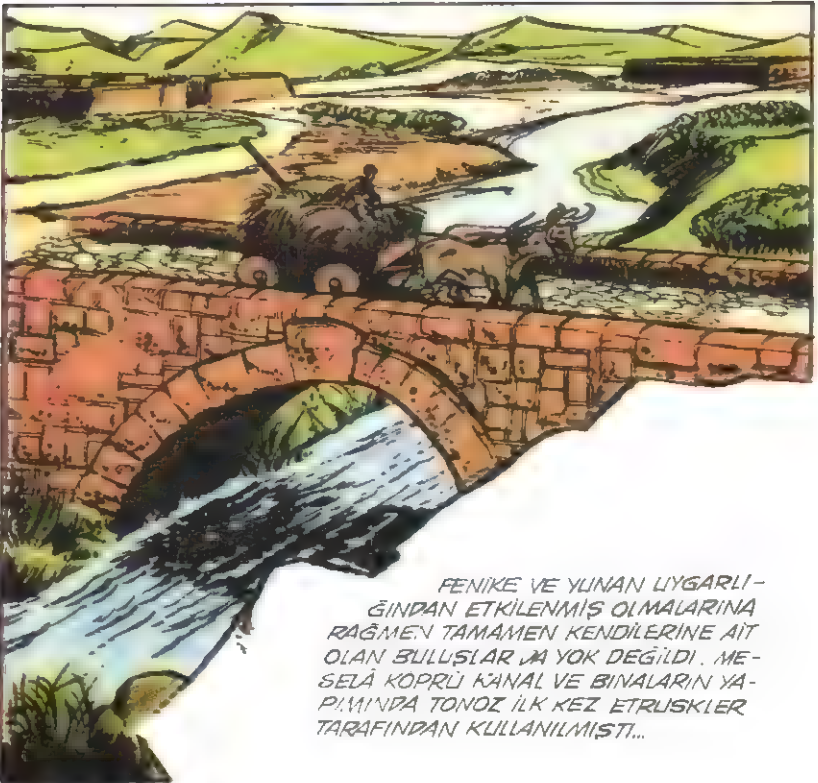
ETRÜSK LİMANI VE İÇİŞLERİNDE BİRER BAĞIMSIZ ŞEHİR DEVLETİ DÜRÜMÜNDE OLAN ETRÜSK ŞEHİRLERİ, SAVUNMAYA ELVERİŞLİ MUHKEM SURLARLA ÇEVİRİLDİ... ŞEHİRLER BİRBİRLERİNE DİL, DİN VE KÜLTÜR BAĞLARIYLA BAĞLIYDILAR...

ZAMAN ZAMAN KONFEDERASYON HALİNDE BİRLEŞEREK GÜÇLERİNİ ARTIRMA YOLUNA GİDERLERDİ. EN ÖNEMLİ ŞEHİR DEVLETLERİ; TARQUİ'Nİ (TARKU'Nİ), CLUSİUM (KLUZİUM), VOLATERRAE VE VEİ' İDİ.

YAZISMALARDA FENİKE
ALFABESİNDEN KAYNAK-
LANAN YUNAN ALFA-
BESİ KULLANILIRDI..
(ANCAK ETRÜSK YA-
ZISI HALEN ÇÖZÜLE-
BİLMİŞ DEĞİLDİR..

FENİKE VE YUNAN UYGARLI-
ĞINDAN ETKİLENMİŞ OLMALARINA
RAĞMEN TAMAMEN KENDİLERİNE AİT
OLAN BULUŞLAR İA YOK DEĞİLDİ. ME-
SELÂ KOPRÜ KANAL VE BINALARIN YA-
PIMINDA TONUZ İLK KEZ ETRUSKLER
TARAFINDAN KULLANILMIŞTI...

ETRÜSKLER ÇOK SAYIYA
İYİLİK VE KÖTÜLÜK TANRI-
SINA TAPARLARDI. DİN ADAM-
LARINA HARUSPEKS VE AUG-
UR DENİRDİ..

BUNLAR, KUŞLARIN LCUŞ SEKİLERİNİ, BAZI
HAYVANLARIN ÇİÇEK ORGANLARINI VE YILDIZLARIN
YONUNU İZLEYEREK GELECEĞİ ÖNCEDEKİ
KESTİRMEYE ÇALIŞIRLARDI. ETRÜSKLERİN
BU KONUDA ESKİ MEZO-
POTAMYA TOPLUMLARI-
NIN ETKİSİNDE
KALDIKLARI GO-
RÜLMEKTEDİR

ETRÜSK İNANÇLARIYLA GELEVEK VE GÖRENEKLERİNİN
BAŞTA GELEN MİRASÇILARI ROMALILAR OLDU...

BÜTÜN ANTİKÇAĞ UYGARLIK-
LARINDA OLDUĞU GİBİ ROMA'NIN
KURULUŞUYLA DA İLGİLİ BİR EF-
SANE BULUNMAKTADIR...

BUNA GÖRE TRUVALI BİR SAVAŞÇI
OLAN AENEAS'IN SOYLUNDAN GELEN
BİR PRENSESİN İKİZ ÇOCUKLARI OLAN
ROMULUS VE REMUS, LATYUM'DAKİ
KRALLIĞIN YÖNETİMİNİ ZORLA ELİNE
GECİREN AMGALARI TARAFINDAN İKTİ-
DARA ORTAK OLUR DÜŞÜNCESİYLE
TİBER NEHRİNE ATILIRLAR.

AKINTININ PALATINUS DAĞI'NIN
ETEKLERİ'NE SÜRÜKLEDİĞİ ÇOCUKLAR,
ORADA DİŞİ BİR KURT TARAFINDAN
EMZİRİLİRLER...

DAHA SONRA BİR ÇOBAN THRAFINDAN
BÜYÜTÜLEN ÇOCUKLAR, İKTİDARIN YENİDEN
BÜYÜKBABALARI **NUMITOR**'UN ELİNE
GEÇMESİNİ SAĞLARLAR...

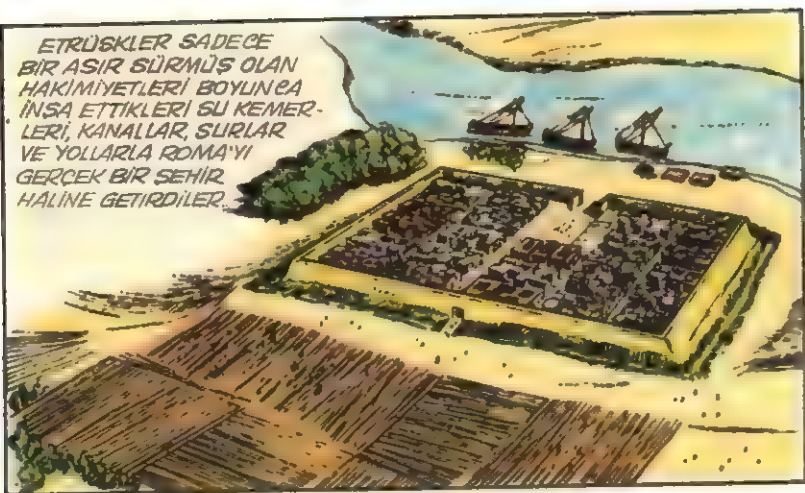

... VE AKINTININ KENDİLERİNİ SÜRÜK-
LEMİŞ OLDUĞU YERE GELİP, ORADA ROMA
SEHRİNİ KURARLAR (21 NİSAN 753).

OYSA ARKEOLOGLAR YAPTIKLARI KAZI-
LARA BU TARİHTEN İKİ ASIR ÖNCE AYNI
BÖLGEDE LATİNLERİN YAŞADIKLARINI...

... VE M.Ö. VII. YÜZYILDA ETRÜSK-
LERİN, KİLLİ TOPRAKLA SAZLARDAN
YAPILMA EVLERDEN MEYDANA GE-
LEN ROMA KENTİNİ FETHETMEKLE-
RİNİ ORTAYA ÇIKARMISLARDIR...

ETRÜSKLER SADECE
BİR ASIR SÜRMÜŞ OLAN
HAKİMİYETLERİ BOYLUNCA
İNŞA ETTİKLERİ SU KEMER-
LERİ, KANALLAR, SURLAR
VE YOLLARLA ROMA'YI
GERÇEK BİR ŞEHİR
HALİNE GETİRDİLER.

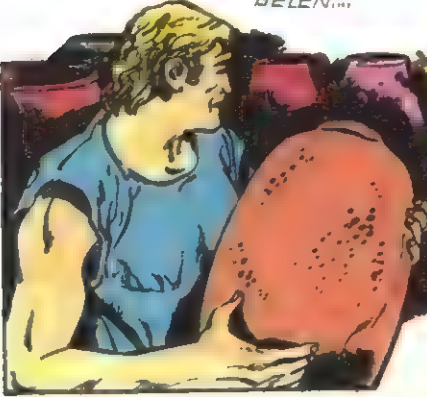
BASLANGIÇTA TARIMA DAYALI BİR EKONOMİK
DÜZENE SAHİP OLAN İTALIKLER (SONRAKİ ROMA-
LILAR), ETRÜSKLER, YUNANILAR VE FENİ-
KELİLERLE KURULAN İLİSKİLER SONUÇLIN-
DA SANAT ALANINDA İLERİ BİR
İYİGARLIK SEVİYESİNE
ULAŞTILAR...

TOPLULUKLAR ARASINDA TİCARİ VE
KÜLTÜREL ALIŞVERİŞLER OLDU. ROMALI-
LAR BU SAYEDE YAZIYI ÖĞRENDİLER...

ROMA'DA İKİ TİP HALK YAŞARDI;
SİYASİ HAKLARA SAHİP OLANLAR VE
OLMAYANLAR BİRİNCİ GRUBA DAHİL
OLANLAR, BÖLGENİN İLK HALKI YA DA
İLK FATİHİ OLANLARIN SOYUNDAN
GELEN...

"GENS"LERİN BİREYLERİ
DURUMUNDAYDILAR... HER
GENS, AYNI SOYDAN GELEN
AİLELERİN BİR ARAYA GE-
TİRMİŞ OLDUĞU BİR
GRUPTU...

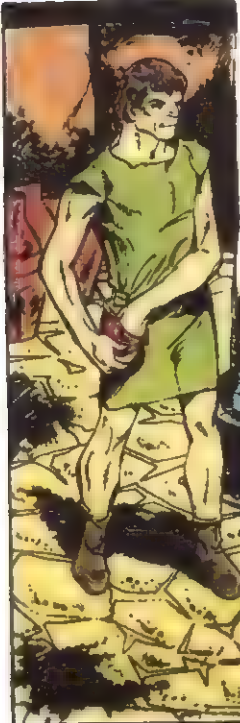

KONUYYI DAHA İYİ ANLAMAK İÇİN
ŞU ÖRNEKLERİ VERELİM: CAI'L LİCİ-
NIUS CRASSUS (KAİUS LİSİNYUS KRAS-
SUS) VE LUCİUS LİCİNIUS LUCİLLUS
(LUSYUS LISUNYUS LUKİLLUS). CAI'L
VE LUCİUS BU İNSANLARIN KÜÇÜK ADLA-
RI OLUP LİCİNIUS KELİMESİ AYNI GEN-
S'DEN GELDİKLERİNİN BİR İFADESİDİR.
CRASSUS VE LUCİLLUS İSE HER İKİSİ-
NİNDE BAĞLI OLDUĞU GEN-İN AİLE
ADLARIDIR..

SADECE **PATRICİ** ADI VERİLEN, GENS ÜYELERİNİN
TOPRAK SAHİBİ OLMA HAKLARI VARDI. EN YAŞLILAR-
DAN OLUŞAN VATANDAŞLAR SIYASI, ASKERİ VE
DİNİ ALANLARDA GÖREV ALMA HAKKINA
SAHIPTILAR...

ROMA HALKININ GERİ KALAN BÖLÜMÜNÜ
PLEB'LER OLUSTURURDU. BUNLAR HÜR OLMAKLA
BERABER ERKEN DEVİRLERDE TOPRAK SAHİBİ
OLAMAZLAR VE SIYASETE KARIŞAMAZLARDI. BUNA
KARŞILIK TİCARET VE EL SANATLARIYLA UĞRAŞ-
MAKTA SERBESTTİLER.

BUNLARIN YANI SIRA KÖLELER VE SAĞA ESİR-
(EKİ VAKFI). BUNLAR GENELLİKLE EV İŞLERİNDE
ÇALIŞTIRILIRLARDI...

ROMA TOPLUMUNUN TEMELİNİ
OLUŞTURAN AİLENİN REİSİ VE MUTLAK
HAKİM, BABAYDI. ONDAN SONRA ANNE,
ÇOCUKLAR VE BABANIN BAKIMLA
YÜKÜMLÜ OLDUĞU ANNE VE BABASI
GELİRDİ...

EN LİST YETKİLİ, 300 PATRİÇİ TEMSİLCİSİNDEN OLUSAN SENATONUN GÖSTERDİĞİ ADAYLAR ARASINDAN VATANDAŞLARCA SEÇİLEN KRALDI...

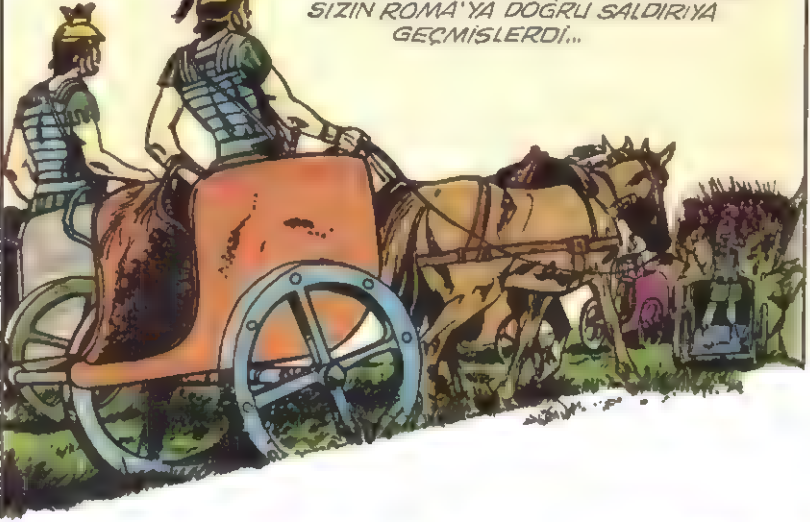

SENATO KRALIN YETKİLERİNİ KISITLAMAKLA GÖREVLİYDİ ANCAK ETRÜSKLER ZAMANINDA SENATÖRLER KRAL KARŞISINDA HİÇBİR ZAMAN GÜÇLÜ OLANAMISLARDI...

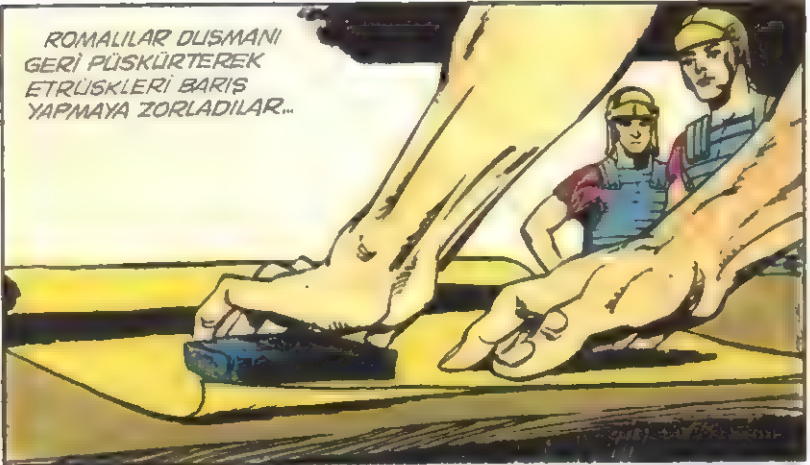

ETRÜSKLER ZAYIFLAMAYA BAŞLADIKLARINDA PATRİÇİLER SADECE ONLARI ROMADAN KOVMAKLA KALMADILAR, KRALLIK M.O 508-507 YILLARINDA CUMHURİYETE DÖNÜŞTÜ...

ROMA'YA EN BÜYÜK SALDIRI VEİİ
SEHRİNDEN GELDİ. VEİİLİLER KUZEYDE
GALYALILARIN İSTİLÂSINA UĞRAYAN
ETRÜSK SEHİRLERİNİN DESTEĞİ OLMAK
SİZİN ROMA'YA DOĞRU SALDIRIYA
GEÇMİSLERDİ...

ROMALILAR DÜŞMANI
GERİ PÜSKÜRTEREK
ETRÜSKLERİ BARİŞ
YAPMAYA ZORLADILAR...

BÜTÜN ASKERİ GÜCÜNÜ
SEFERBER EDEN ROMA
MÖ 431 YILINDA İTALİKLERİ
YENİLGİYE UĞRATTI..

MÖ. 425' TE VEII'YE BAĞLI
FIDENAE SEHRİNİ ELE GEÇİREREK
VEII'YI KUSATTI. EFSANEYE GÖRE
SEHIR ON YIL BOYUNCA DİRENMIŞ VE
MÖ. 396'DA ROMALILARIN ELİNE
GEÇEREK YAKILIP YIKILMIŞTI...

ROMA ELDE
ETTİĞİ ZAFER-
LERLE ORTA
İTALYA'NIN EN
GÜÇLÜ DEVLETİ
HALİNE GELDİ...

BUNA KARŞI-
LIK ETRÜSKLER GÜNEYDE
ROMALILARIN, KUZAYDE DE
GALYALILARIN SALDIRILARI
SONUÇU ZAYIF DÜŞTÜLER.

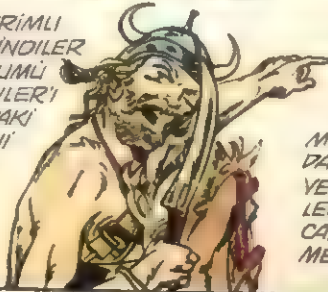

HİNT-AVRUPA ASILLI KELT-
LERDEN OLAN GALYALILAR
BUGÜNKÜ FRANSA İLE TUNA
HAVZASINDA YAŞARLARDI...

MÖ. V. YÜZYILDA ALPLER'İ, PİRE-
NELER'İ VE KARPATLARI ASARAK
İTALYA VE İSPANYA'YI İSTILA
ETTİLER...

İTALYA'DA ÖNCE VERİMLİ
PO OVASINI YURT EDİNDİLER
İÇLERİNDEN BİR BÖLÜMÜ
DAHA SONRA APENİNLER'
AŞARAK TOSKANA'DAKİ
ETRUSK ŞEHİRLERİNİ
TEKER TEKER ELE
GEÇİRDİ...

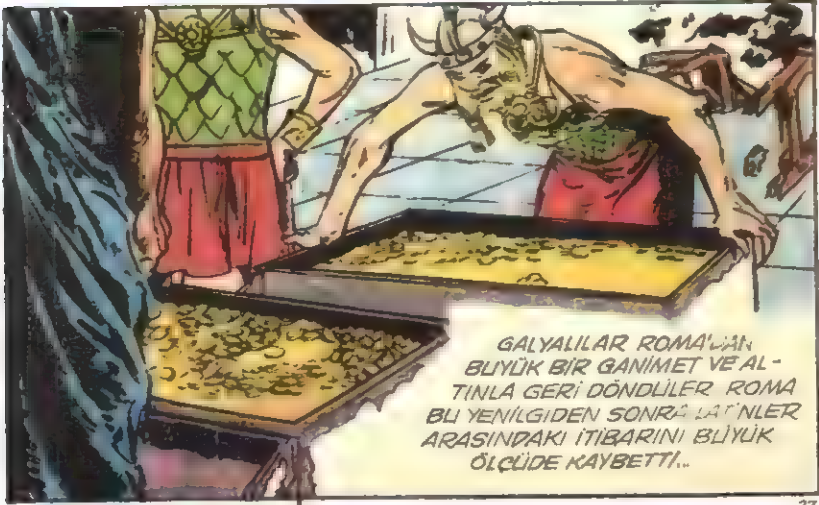

MÖ. IV. YÜZYIL
BASLARIN-
DA LATYUM'UN
KUZAY SINIRINA
ULAŞTILAR.. RO-
MALILAR TARAFIN-
DAN YIKILMIŞ OLAN
YENİ ŞEHİR KENDİ-
LERİNİ DURDURA-
CAK GÜÇTEN TAMA-
MEN YOKSUNDU...

M.O. 390'DA MEYDANA GELEN
ALLIA SAVAŞINDA ROMALILARI
YENEREK BAŞKENTLERİNİ ATE-
ŞE VERDİLER.. SADECE TAHKİM
EDİLMİŞ OLAN KAPİTOL TEPEŚİ
YANMAKTAN KURTULABİLMİŞTİ.

GALYALILAR ROMA'DAN
BÜYÜK BİR GANİMET VE AL-
TINLA GERİ DÖNDÜLER ROMA
BU YENİLGİDEN SONRA LATİNLER
ARASINDAKİ İTİBARINI BÜYÜK
ÖLÇÜDE KAYBETTİ...

BU KEZ DE İTALİK KAVİMLERİYLE MÜCADELE
ETMEK ZORLUNDA KALDI VE BU MÜCADELE
M.Ö. 338 YILINA KADAR TAM ON YIL SÜRDÜ...

SONUNDA LATYUM YENİDEN
ROMA KOLONİLERİYLE DOLDU...
TARIM ALANLARI VE YÖNETİM
TEKRAR ROMALI VATANDAŞ-
LARIN ELİNE GEÇTİ...

ESKİ DURUMUNA KAVUSMUŞ
OLAN ROMA'NIN HEDEFİ BÖLGE-
DEKİ ZENGİN KENTLERİ VE
KAMPANYA OVASININ ÖNEMLİ
LİMANLARINI ELE GEÇİRMektİ...

ANCAK AYNI SEYİ **SAMNİT-
LER** DE PLÂNLAMAKTAYDILAR..
BU NEDENLE ONLARLA M.Ö. 326
YILINDA İKİNCİ DEFA KARŞI KAR-
ŞIYA GELDİLER VE....

... SAVAŞ ROMALILARIN GALİBİYİ-
TİYLE SONUÇLANDI DÜZ BİR OVA
DA MEYDANA GELEN SAVAŞTAN
GALİP AYRILAN ROMALILAR M.Ö
321 YILINDA CLAUDIUM (KLODIUM)
YAKINLARINDAKİ DAĞLIK GEÇİTTE
YAPTIKLARI SAVAŞI, BÖLGEYE
YABANCI OLMALARI SEBEBİYLE
KAYBETTİLER.

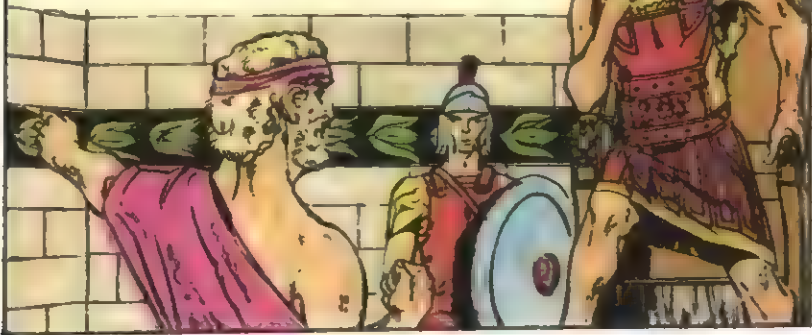

DAHA SONRA YENİ BİR TAKTİK UYGULAYARAK SAMNİTLERİN
İKMAL YOLU ÜZERİNDEKİ APULIA'YI İSGÂL ETTİLER. MÖ. 304'TE
ROMALILARIN LEHİNE BİR BARİS İMZALANDI...

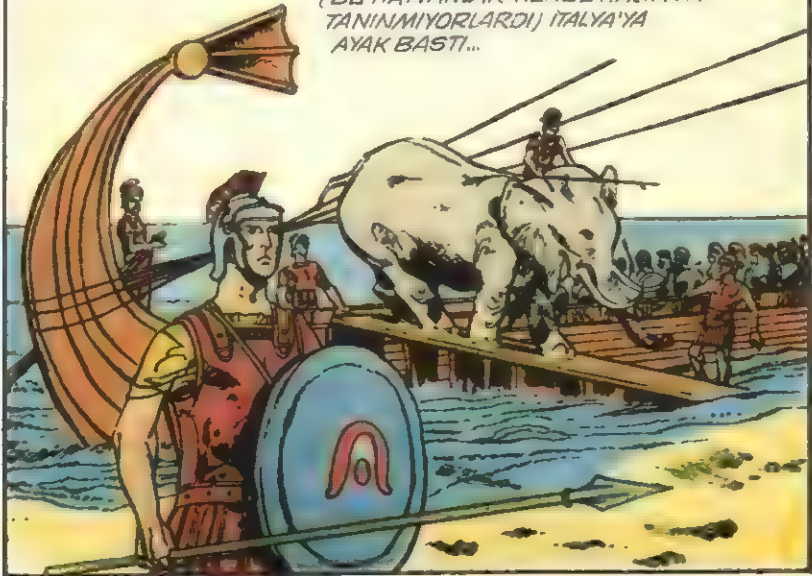

SAMNİTLER BU YENİLGİDEN SONRA ETRÜSKLER, GALYALILAR VE UVER-
LARLA BİR KOALİSYON KURARAK ROMA'YA KARŞI BİRLEŞTİLER.
BÖYLECE III. SAMNİT SAVAŞI BAŞLAMIS OLDU.. İTALYA YARIMADASININ
KADERİ İLE İLGİLİ ÖNEMLİ GÜNLER YASANMAKTAYDI...

TARENT ROMA'YA KARŞI YUNANİSTAN'DAN
YARDIM İSTEDİ.. EPIROS KRALI PYRRHOS
(P'RHOS) BU TEKLİFTEN YARARLANARAK
KRALLIĞINI İMPARATORLUK HALİNE
GETİRMİYİ UMUYORDU...

PYRRHOS M.Ö. 280 YILINDA 20.000 ASKER VE 20 FİLLE
(BU HAYVANLAR HENÜZ İTALYA'DA
TANINMIYORLARDI) İTALYA'YA
AYAK BASTI...

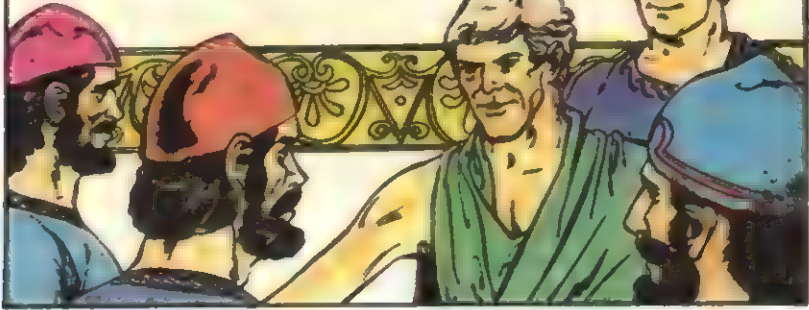
ROMALILARI ÖNCE HERAKLEİA'DA ERTESİ YIL İSE ASCULUM
(ASKULUM)DA (M.Ö.279) YENİLĞİYE
UĞRATTI.. BU İKİNCİ SAVAŞ ÇOK
SAYIDA ASKERİNE MAL
OLMUŞTU...

ZİRA BEKLEDİĞİNİN AKSİNE BOYUNDURLUK AL-
TINDAKİ ULUSLAR İSYANA BASVURMAMISLAR.
BÜYÜK YUNANİSTAN'DAKİ MÜTTEF KLERİ İSE
KENDİSİNE ASKERİ ALANDA HİÇBİR DESTEK
SAĞLAYAMAMISLARDI..

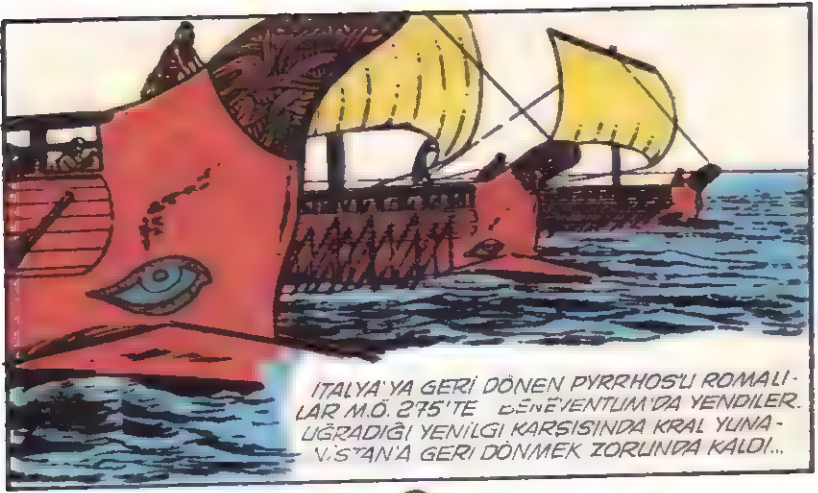

BLINA KARŞILIK ROMA SAĞLADIĞI YARDIMLA
DÜZENLİ BİR ORDU MEYDANA GETİRMİŞ, ÜSTELİK
BÜYÜK YUNANİSTAN'IN GÜÇLÜ RAKİBİ KARTACA'NIN
DA DESTEĞİNİ SAĞLAMAYI
BASARMISTI...

PYRRHOS SİCİLYA'YA GEÇEREK
ADANIN BATISINA YERLESMİŞ BULU-
NAN KARTACALILARI ÜST ÜSTE
KAZANDIĞI ZAFERLERLE
YENİLGİYE UĞRATTI.

TARENT M.Ö. 272'DE TESLİM OLDU BUNU KISA BİR SÜRE SONRA
KOMŞU ŞEHİRLER İZLEDİ. KUZYEDEKİ PO OVASI HARIÇ BÜTÜN
'TALYA, ROMA HAKİMİYETİNE GİRDİ...

MESSİNA'NİN ROMA'DAN YARDIM İSTEMESİ ÜZERİNE ROMA ORDUSU M.Ö. 264'TE SICİLYA'YA GEÇTİ.. ROMALILARIN BURADA KISA VADELİ BAZI BAŞARILAR ELDE ETMESİNE RAĞMEN KARTACA'NIN AKDENİZ'DEKİ ÜSTÜNLÜĞÜ DEVAM ETTİ...

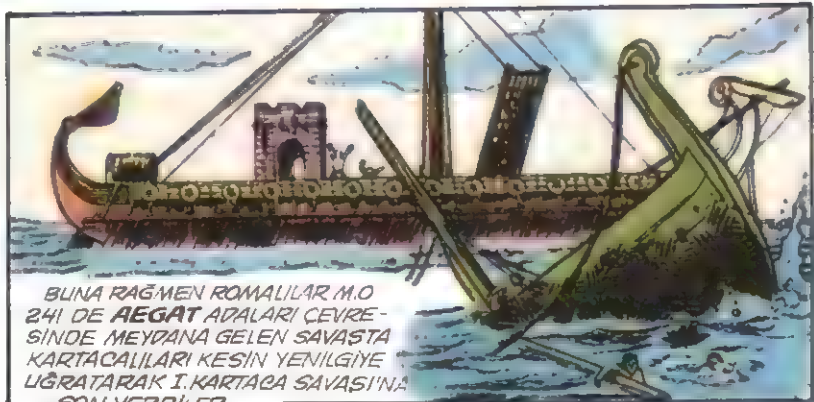

ROMALILAR DENİZDE SAVAŞMA KONTROLÜNDE YETERİNCE TECRÜBELİ DEĞİLLERDİ...

KARTACALILARLA ROMALILAR
ARASINDA MEYDANA GELEN VE
TARİHE İ. KARTACA SAVAŞLARI
(PÖN SAVAŞLARI)⁴¹ İLE GEÇEN
MÜCADELE, ROMA'NİN KARTACA'YA
SALDIRISI İLE DEVAM ETTİ...

...ANCAK HAMİLKAR BARKA
YÖNETİMİNDEKİ KARTACILILAR, ROMALILAR
SICILYA'DA SOLUKALMA FIRSATI
VERMEDİLER..

BUNA RAĞMEN ROMALILAR M.Ö
241 DE AEGAT ADALARI ÇEVRE-
SİNDE MEYDANA GELEN SAVAŞTA
KARTACILILARI KESİN YENİLGİYE
ULĞRATARAK İ. KARTACA SAVAŞI'NA
SON YERDİLER.

SIRAKÜZA ADLI YUNAN SEHRI DISINDA BÜTÜN SICİLYA ROMA EĞLEMEYİ GİNE GİRDİ VE ÜÇ YIL SONRA ROMA SINIRLARINI TIRHEN DENİZİ'NE KADAR GENİSLETEREK SARDİNYA VE KORSİKA ADALARINI ELE GECİRDİ...

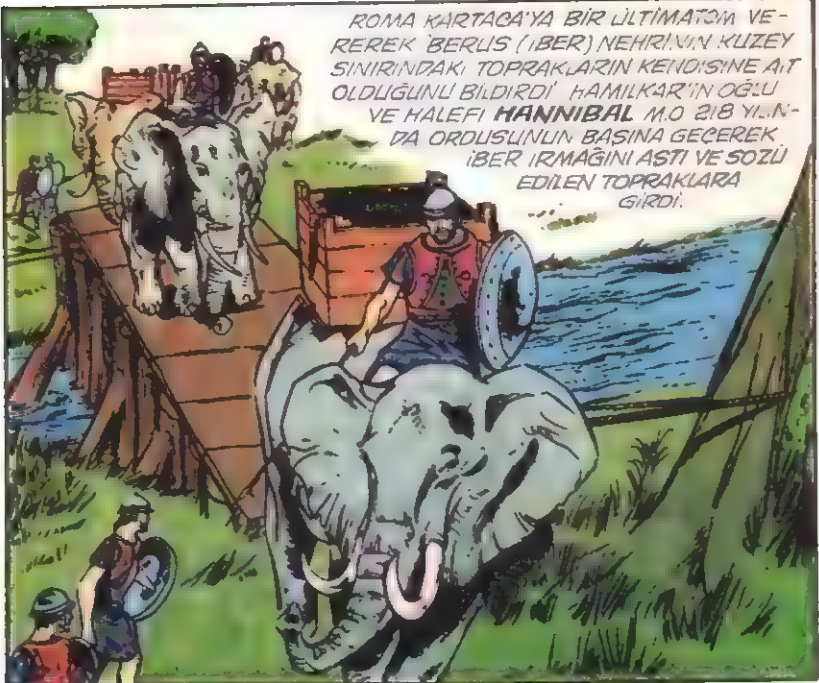
**SIRA GALYALILAR ÜZERİNE BİR SEFER DÜZEN-
LEMeye GELMİŞTİ.. M.O. 225'TE MEYDANA GELEN
TELAMON SAVAŞI'NDA GALYALILARI YENEN ROMA-
LILAR, BÜTÜN PO OVASINA HÂKİM OLDULAR...**

BÜ ARADA TIRHEN DENİZİ'NDE KAYBET-
TİĞ' ADALARA KARSILIK HAMILKAR
BARKA İSPANYA'NIN DOĞU KIYILARINI
ELE GEÇ'RMİŞ VE BURADAN ELDE
ETTİĞİ MADENLERLE SARSILAN EKO-
NOMİSİNİ DÜZELTME YOLUNA
GİTMİŞTİ...

ROMA KARTACA'YA BİR ÜLTİMATUM VE-
REREK 'BERLİS (İBER) NEHRİNİN KUZAY
SINIRINDAKİ TOPLAKLARIN KENDİSİNE AIT
OLDUĞUNU BİLDİRDİ' HAMILKAR'IN OĞLU
VE HALEFİ **HANNİBAL** M.O 218 YIL-
DA ORDUSUNUN BAŞINA GECEREK
İBER İRMAĞINI ASTI VE SOZLU
EDİLEN TOPLAKLARA
GİRDİ.

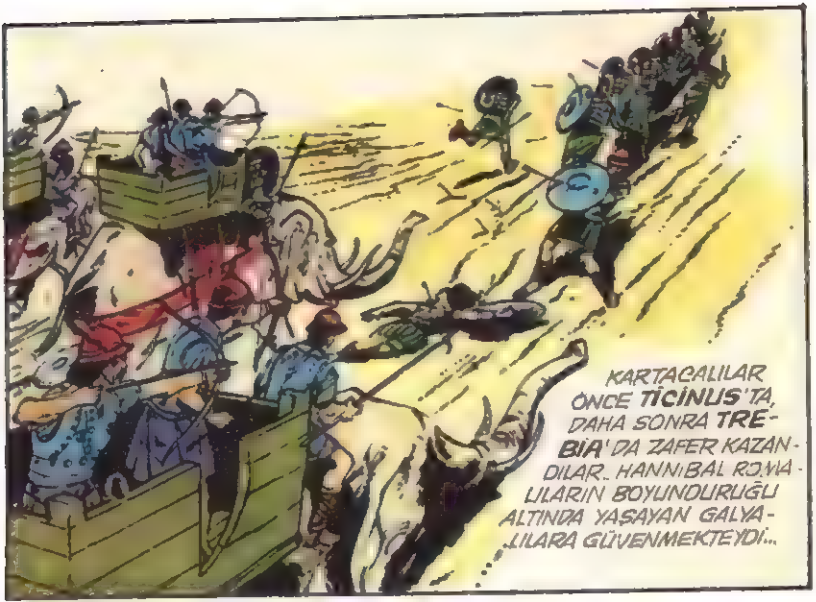

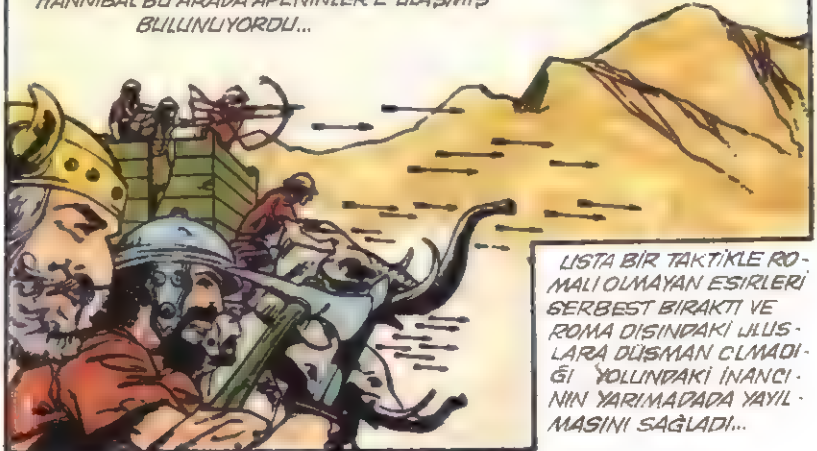
DEVİRİN EN BÜYÜK ASKERİ DE-
HASI OLAN HANNİBAL İTALYA'YI
KARADAN İSTİLA ETMEYİ PLANLA-
MAKTAYDI.. BUNUN İÇİN ÖNCE
PIRENELEER, ALPIER VE RHÔNE
(RON) NEHRİ GİBİ GÜÇLÜ ENGEL-
LERİ AŞMASI GEREKMEKTEYDİ..

KARTACILILAR BÜTÜN BU
ENGELLERİ HİÇBİR KAYIP VER-
MEDEN AŞMAYI BAŞARDILAR VE
HANNİBAL BERABERİNDE 90.000
PIYADE 12.000 SÜVARI VE 40 FİL
OLDUĞU HALDE İTALYA'NIN KÜZE-
YİNİ ELE GEÇİRDİ.. BOYLELİKLE
II. KARTACA SAVAŞI BAŞLAMIS
OLUYORDU..

GERÇEKTEN DE KARTACILILARIN SAVAŞI KAZANMASI ÜZERİNE
GALYALILAR ROMALILARA İSYAN EDEREK KARTACA'YA BAĞLANDILAR..
HANNİBAL BU ARADA APENİNLER'E ULAŞMIŞ
BULUNUYORDU...

MÖ. 217 YILINDA TRASİMENUS'TA KAZANILAN
ZAFER HANNİBAL'E ROMA'NIN YOLUNU AÇMIŞ
BULUNUYORDU.. BUNA RAĞMEN HANNİBAL
GENERALLERİNİ, ESKİ YERİNE...

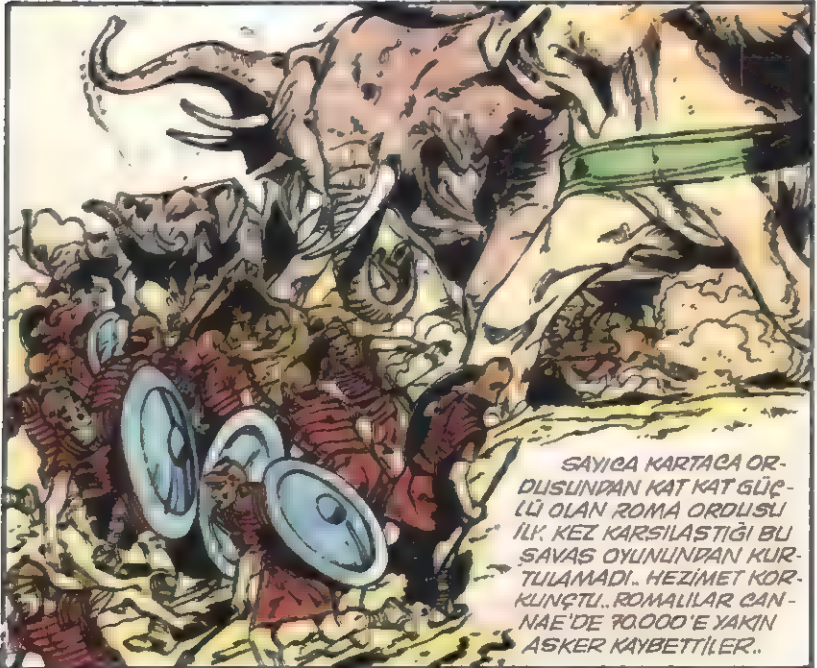
... GÖRÜŞLERİNE KARŞI ÇIKARAK
GÜNEYE DOĞRU İLERLEMİYİ TER-
CİH ETTİ.. KARTACA TEHLİKESİ KAR-
SISINDA ROMA DİKTATÖRLÜĞE
FABİULUS MAXİMUS'U (FABİULUS MAK-
SİMUS) GETİRMİŞ VE SAVAŞ SIRA-
SINDA BÜTÜN YETKİLERİN KENDİ-
SİNDE TOPLANACAĞINI
BİLDİRMİŞTİ...

KAZANMAK İÇİN TEK BİR SAVAŞIN
YETECEĞİNE İNANAN MAXİMUS'UN
AKSİNE VARRON VE AEMİLİUS
PAULUS ADLI KONSÜLLER UZUN
BİR SAVAŞ OLACAĞINA İNANIYOR-
LARDI..

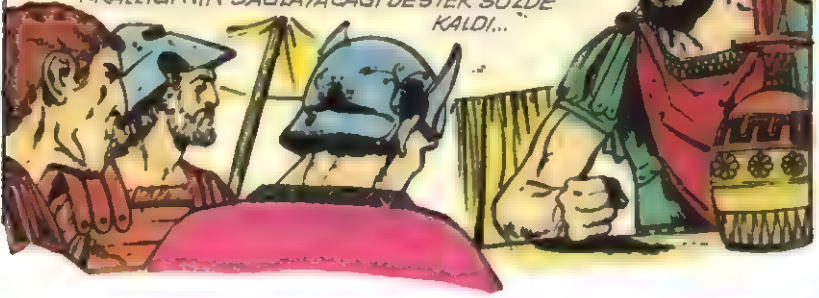

ADI GEÇEN KONSÜLLER TARAFINDAN
KURULAN ROMA ORDUSU İLE KARTACA ORDUSU,
M.Ö. 216 YILINDA CANNÆ'DE (KANNAE) KARŞI
KARŞIYA GELDİLER... KARTACALI GENERAL
BÜTÜN ASKERİ DEHASINI KULLANARAK
DÜŞMANI ÇEMBERE ALMAYI
BASARDI...

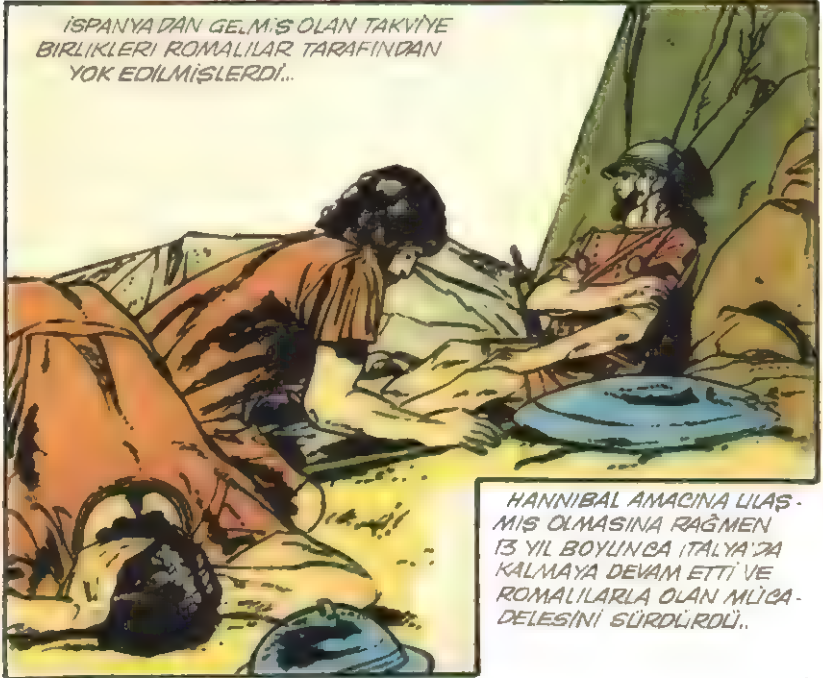

SAYIÇA KARTACA OR-
DUSUNDAN KAT KAT GÜÇ-
LÜ OLAN ROMA ORDUSU
İLK KEZ KARŞILASTIĞI BU
SAVAS OYUNUNDAN KUR-
TULAMADI.. HEZİMET KOR-
KUNÇTU..ROMALILAR CAN-
NAE'DE 70.000'E YAKIN
ASKER KAYBETTİLER..

BUNUNLA BİRLİKTE SINIRLAR DEĞİŞMEDİ.
KAPLI DIŞINDA GÜNEYDEKİ SEHIRLER BAĞIMSIZ-
LIKLARINI KORUDULAR...HANNIBAL HALEN BAĞIMSIZ
DURUMDA OLAN SIRAİLÜZA'NIN DESTEĞİNİ SAĞLA-
MIŞ OLDU, ANCAK MÜTTEFİKİ OLAN MAKEDONYA
KRALLIĞI'NIN SAĞLAYACAĞI DESTEK SÖZÜ
KALDI...

İSPANYA'DAN GELMİŞ OLAN TAKVİYE
BİRLİKLERİ ROMALILAR TARAFINDAN
YOK EDİLMİŞLERDİ...

HANNIBAL AMACINA ULAŞ-
MIS OLMASINA RAĞMEN
13 YIL BOYUNCA İTALYA'DA
KALMAYA DEVAM ETTİ VE
ROMALILARLA OLAN MÜCA-
DELESİNİ SÜRDÜRDÜ...

BU ARADA KARTACILILARIN İSPANYA'DAN
GELEN TAKVİYE BİRLİKLERİNİ M.Ö. 208-M.Ö.
206 YILLARI ARASINDA GERİ PÜSKÜRTMÜŞ
OLAN CORNELİUS SCİPIO (KORNELİYUS SKİPİYÖ)

KARTACA ÜZERİNE
BİR GEFER DÜZENLE-
ME KONUSUNDA SE-
NATOYA BİR TEKLİFTE
BULUNDU...

GÜÇLÜ BİR DONANMA TUNUS
BOĞAZI'NI AŞARAK AFRIKA'DA
KARAYA ÇIKTI... SCİPIO'NUN
PLANI KARTACA'NIN İKMAL
YOLLARINI KES'MEK VE KOLO-
Nİ HALKLARINI İSYANA TEŞ-
VİK ETMEKTİ...

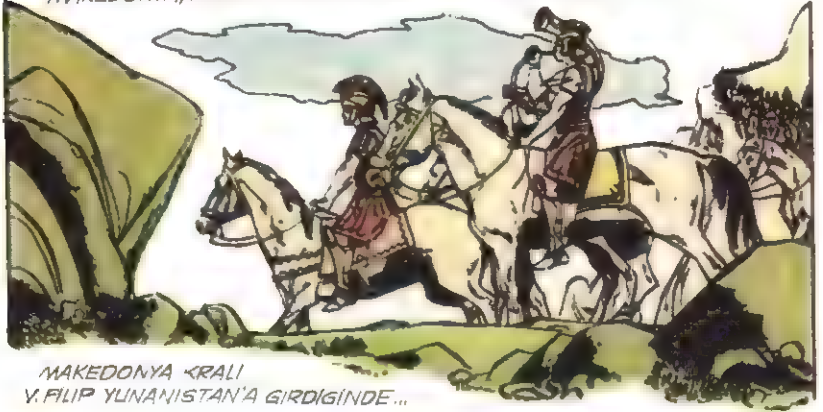
BU BÜYÜK TEHLİKE
KARŞISINDA KARTACA GÖREVE
YENİDEN HANNİBAL'I GETİRDİ...

ROMA VE KARTACA ORDULARI M.Ö. 202'DE
ZAMA'DA YENİDEN KARŞI KARŞIYA GELDİLER..
BÜİ SEFER ZAFER ROMA'NIN İÇİN...

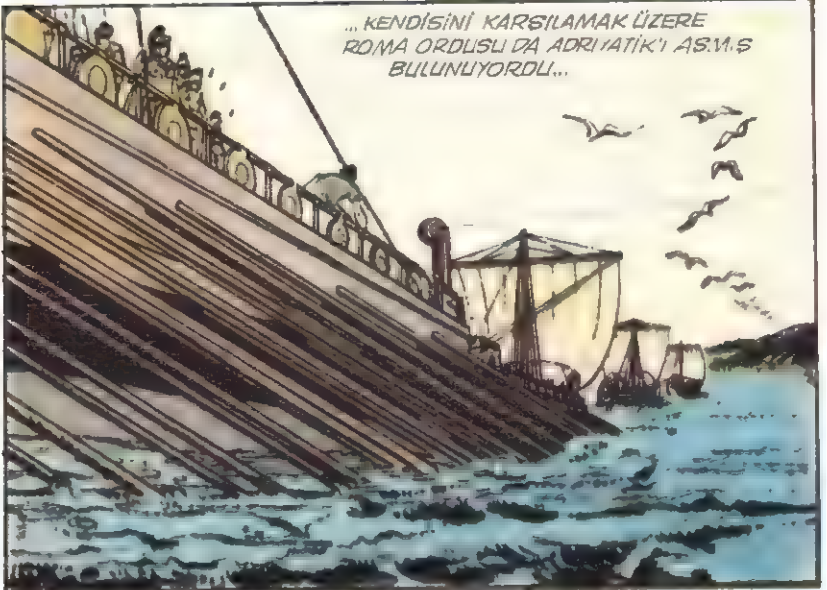
KARTACA ROMALILARIN AĞIR SAVAŞ BARTLARINI KABUL ETMEK ZORUNDA KALDI. ZAMA SAVAŞI II. KARTACA SAVAŞI'NIN SONLU OLDU. İBŞAİCİLER İTALYA'DAN KOVULDULAR VE ROMA BATI AKDENİZİN EN GÜÇLÜ DEVLETİ HALİNE GELDİ...

İLGİSİNİ DOĞUYA DOĞRU YÖNELTEREK BÜYÜK İSKENDER'İN KURMUŞ
OLDUĞU İMPARATORLUĞUN BİRER PARÇASI DURUMUNDA OLAN GÜÇLÜ
MAKEDONYA, MİSİR VE SİRİYE ÜZERİNDE YOĞUNLAŞTIRDI..

MAKEDONYA KRALI
Y. FILİP YUNANİSTAN'A GİRDİĞİNDE...

... KENDİSİNİ KARŞILAMAK ÜZERE
ROMA ORDUSU DA ADRIYATİK'İ AŞMIŞ
BULUNUYORDU...

ROMALILAR M.Ö.197'DE KYNOSKEPHALAI'DE
(KINOSKEPHALAI) KESİN BİR ZAFER ELDE
ETMELERİNE RAĞMEN BLINDAN YARARLA-
NAMADILAR...

SADECE MAKEDONYA'YI, UYGULADIĞI YA HILIMCI
POL TIKAYI BIRAKMASI İÇİN İKAZ ETMEKLE YETİNDİ-
LER.. BU ŞEKİLDE AYNI ZAMANDA YUNAN ŞEHİRLE-
RİNİN BAĞIMSIZLIKLARINI DA GARANTİLEMİŞ
OLDUKLARINI SANIYORLARDI..

OYSA SİRİYE KRALI (SELEUKUS KRALI) III' ANTIOK-
HOS'UN M.O. 192'DE YUNANISTAN'I İSGÂL EDEREK
BÜYÜK BİR YAG'VA HAREKETİNE GİRİŞMESİNİ
ENGELLEYEMEDİLER..

ROMA BUNUN ÜZE-
RİNE GÜRATLE HARE-
KETE GEÇTİ..

ROMA ORDUSU III. ANTIOKHOS'U SADECE GERİ PÜSKÜRTMEKLE KALMAMIŞ ONU KENDİ TOPRAKLARINA KAPAR TAKİP ETMİŞTİ.. MÖ. 190'DA MAGNESİA'DA (MANİSA) MEYDANA GELEN SAVAŞTA ROMALILAR SELEUKOS KRALINI BÜYÜK BİR YENİLGİYE UGRATTILAR. SAVAŞI KAYBEDEN KOMUTANLAR ARASINDA HANNİBAL DE BULUNUYORDI..

ELDE EDİLEN BU ZAFER ROMA NİN İTİBARINI ARTIRDI. ROMA, DOĞUDA MEYDANA GELEBİLECEK HERHANGİ BİR ÇEKİŞMEDE HAKEM OLMA YETKİSİNİ ÜSTLENİR DURUMA GELDİ.. BU, AYNI ZAMANDA SİYASİ DENGENİN SAĞLANMASI BAKIMINDAN DA ÖNEMLİYDİ..

BU ARADA KARTACA TARIM VE
TİCARETE DAYALI OLAN EKONOMİ-
SİNİ DÜZELTMİŞ DURUMDAYDI...
ZAMA YENİLGİSİNDEN ÖNCEKİ
GÜCÜNE KAVUŞMUŞ OLMASA
BİLE...

... KALKINMA YOLUNDAKİ ÇABALARI
YİNE DE ROMALILARI ENDİŞEYE
SEVKETMEYE YETTİ. DURUMDAN EN-
DİŞE DUYANLARDAN BİRİ DE SENA-
TÖR **KATON**'DÜ... KATON YAPTIĞI
HER KONUŞMADA KARTACA'NIN....

.. MUTLAKA YIKILMASI GEREKTİĞİNİ SAVUNUR
DÜ... VE SONLUNDA KARTACA YIKILDI..

TARİHE III. KARTACA SAVAŞI
(M.Ö 149-146) ADIYLA GEÇEN
BU OLAYDA SENATODAN ALDIĞI
EMİRLERLE HAREKETE GEÇEN ROMA OR-
DUSU SEHİRİ YERLE BİR ETMİŞ VE BÖLGEDE YENİ
BİR SEHRİN KURULMASINI İMKANSIZ HALE GETİR-
MEK SAYESİ İLE TOPRAĞA TUZ SERPMİŞTİ...

MÖ. 148'DE MAKEDONYA'DAKİ İSYAN BASTIRILARAK
BÖLGE ROMA'NIN BİR EYALETİ HALİNE GELDİ...

KARTACA'NIN YIKILDIĞI YIL AKHAİA
BİRLİĞİ İLE İSPARTA ARASINDA BİR
SAVAŞ ÇIKMASI ÜZERİNE MAKEDONYA'
DA BULUNAN ROMA ORDUSU YUNA-
NİSTAN'I İSGAL ETMEK AMACIYLA
YOLA ÇIKTI VE YARIMADANIN BİR
BÖLÜMÜ ROMA EGEMENLİĞİNE
GİRDİ..

ROMALILAR ZATEN II. KARTACA
SAVASI'NIN SONUNDA İBERİK
YARIMADASI'NI ELLERİNE GEÇİR-
MİŞLER, ANCAK ÖZELLİKLE BA-
TIDAKİ DAĞLIK ALANDA YASAYAN
YERLİ HALKLA YAPTIKLARI MÜ-
CADELELERDE KORKUNÇ BİR
DİRENMEYLE KARŞILASMIS-
LARDI...

LUSİTANLARIN İSYANININ ELEBASİ-
LARINDAN OLAN COBAN VİRİATHUS'UN,
ÜÇ ARKADAŞININ İHANETİNE UĞRAYA-
RAK, M.Ö. 139'DA ÖLDÜRÜLMESİNDEN
SONRA ROMALILARLA MÜCADELEYİ...

... KELTİBERLER SÜRDÜRDÜLER... KARTACA'NIN GALİBİ SCİPIO AEMİLİ-
ANUS (SKİPİYÖ AEMİLİANUS) SENATO TARAFINDAN İSYANI BASTIRMAKLA
GÖREVLENDİRİLDİ...

SCIPIO KELITBERLERİN DURO VADİSİNDEKİ
EN ÖNEKİLİ ŞEHİRLERİ OLAN NUMANTİ'Yİ KU-
SATTI... ŞEHİR HALKI KAHRA NANCİ DİRENME-
SİNE RAĞMEN AÇLIĞA VE VESAYE YENİLEREK
TESLİM OLMAK ZORUNDA KALDI...

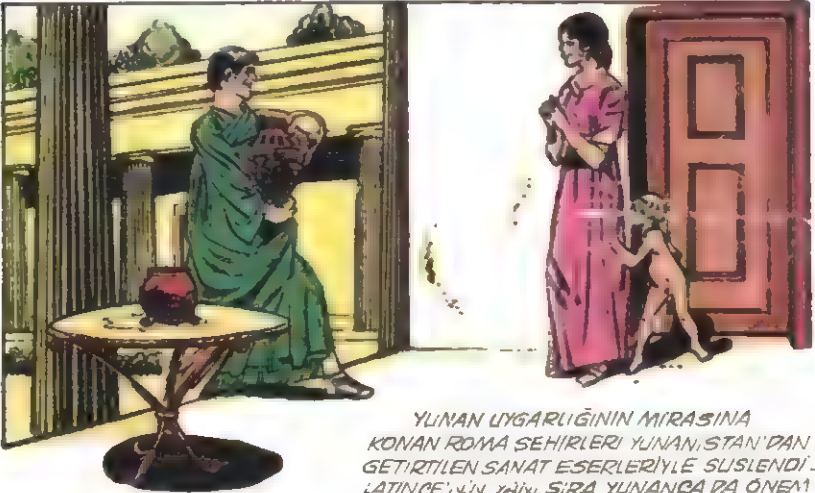

AMCAK İÇLERİNDEN BİR ÇOĞU TESLİM OLMAKTAN-
SINI HAZ ETMEYİ TERCH ETMİŞLERDİ... M.O. 133
Y. ADİLE GECİRİLEN ŞEHİR TEMELLERİNE KADAR
YERLE BİR EDİLDİ VE ŞEHİR HALKI ESİR ALINARAK
KOLE SİBİ SATILDI

ROMA M.Ö. II. YÜZYILDA
BÜYÜK BİR İMPARATORLUK
HALİNE GELDİ VE AKDENİZİN
TEK HAKİMİ OLDU...

NÜFUS ARTTI... BASKENT BÜYÜK VE
GÖSTERİSLİ YAPILARLA DONATILDI...

YUNAN UYGARLIĞININ MİRASINA
KOVAN ROMA SEHİRLERİ YUNANİSTAN'DAN
GETİRİLEN SANAT ESERLERİYLE SÜSLENDİ.
LATİNCENİN YANISIRA YUNANCA DA ÖNEMLİ
KAZANDI...

AKDENİZ'İN MERKEZİ DURUMUNDA
OLAN ROMA'DA HER ÇEŞİT KUMAŞ,
MOBİLYA, YİYECEK, MÜCEVHER, KOLE VE
PARFÜM BULMAK MÜMKÜNDÜ.

ANCAK BUTUN BU ZENGİNLİKLER ROMA HALKI ARASINDAKİ HOSNİTİSİZ-
İLGÜ VE GERGİNLİĞİ SAKLAYAMAYIYKAYDI ZAMANLA SERGİNLİĞİN ART-
MASI İLE BİRLİKTE ROMA SİYASİ VE SOSYAL AÇIDAN ÇALKANTILI BİR DÖNEM
YASAMAYA BAŞLADI.

DÖNEMİN KRONOLOJİK GELİŞİMİ

M. Ö. II. BİN YIL

"İtalikler" adı verilen kavimler İtalya yarımadasına sızmaya başladılar.

M. Ö. II. BİN YILIN SONU

Göç yoluyla yarımadaaya yerleşen son İtalikler demiri de beraberlerinde getirmişlerdi. Bu dönemde İtalikler adı verilen en önemli kavimler; Umbırlar, Latinler, Sabinler ve Samnitlerdi.

M. Ö. I. BİN YILIN BAŞLARI

Yarımadaaya yerleşen Etrüskler, Fenikeliler ve Yunanlılar sayesinde yazıya geçildi.

M. Ö. VIII. YÜZYIL

Tiber Irmağı yakınlarında Roma adıyla bir şehir kuruldu. Efsaneye göre şehrin kuruluş tarihi 21 Nisan 753'tür.

M. Ö. VII. YÜZYIL SONU

Etrüskler sınırlarını genişleterek güneyde Yunanlılar, kuzeyde Galyalılarla komşu oldular. Roma Etrüsk hâkimiyetine girdi.

M. Ö. VI. YÜZYIL BAŞI

Efsaneye göre sırasıyla yedi kral tarafından idare edilmiş olan Roma'nın son üç kralı, Etrüsk asıllıydı. Krallık M.Ö. 508-507 yıllarında sona erdi. Bu dönemde Romalı patriçilerin Etrüskleri kovdukları ve iktidarın zayıfladığı sanılmaktadır. Kralın yetkileri iki konsüle devredilmiş ve bir senato oluşturularak cumhuriyet rejimine geçilmişti.

M. Ö. V. YÜZYILIN İLK YARISI

Plebler bazı haklar elde etmek üzere M.Ö. 494 yılında Patriçilerle mücadeleye başladılar. Sonunda Pleblerin haklarını savunmak ve korumak üzere bir yıllığına iki pleb tribunus'unun seçilmesine karar verildi. M.Ö. 451-449 yıllarında "Levha Kanunları" yazıldı. "Lex Canuleia" (Leks Kanuleia) ile de Patriçilerle Plebler arasındaki evlenmeler yasal hale getirildi (M.Ö. 445).

M. Ö. V. YÜZYILIN İKİNCİ YARISI

Roma ve müttefiki olan Latinler, Etrüskler ve İtalik kavimleri ile savaşmak zorunda kaldılar. Aekuları ve Volskları yenerek (M.Ö. 431) Fidenae adlı Etrüsk şehrini ele geçirdiler (M.Ö. 425).

M. Ö. IV. YÜZYIL BAŞI

M.Ö. 396 yılında Etrüsklerin önemli şehirlerinden biri olan Veii'yi yakıp yıkan Roma bu dönemde Orta İtalya'nın en güçlü devleti haline geldi. Allia Savaşı'nda (M.Ö. 390) Galyalıları yenilmeleri üzerine durumları biraz sarsılır gibi oldu. Bundan yararlanan Latinler ayaklandılar, M.Ö. 338'de de Volsklar ve Aekular harekete geçtiler. Bu arada M.Ö. 367'de çıkartılan bir kanunla Pleb'lere konsül seçilme hakkı tanınmıştı.

M. Ö. 325-M.Ö. 290

Romalılarla Samnitler arasında bir savaş çıktı. Romalı lejyoneler Claudium'da (Klodium) yenilgiye uğradılar (M.Ö. 321). Senatonun barış şartlarını reddetmesi üzerine savaş devam etti. Sentinum'da Romalılar tarafından yenilen (M.Ö. 295) Samnitler, aralarında bir koalisyon oluşturdular. Galyalıları ele geçirdikleri toprakları geri verdiler. Umbrılar, Etrüskler ve Samnitler Roma'nın egemenliğine girdi (M.Ö. 290). 312 yılında Roma-Brundisium arasındaki "Via Appia" nın (Appia Yolu) yapımına başlandı.

M. Ö. 280-M.Ö. 270

Epirus kralı Pyrrhos (Pirhos) ile Roma arasında savaş çıktı. Romalı askerler Herakleia (M.Ö. 280) ve Asculum'da (Askulum) yenildiler (M.Ö. 279). Ancak Beneventum'da Pyrrhos'un askerlerini yenmeyi başardılar (M.Ö. 275). Geri dönen ordu yol üzerinde bulunan Tarent'i ve güneyde yer alan öteki şehirleri de ele geçirdi (M.Ö. 272).

M. Ö. 264-M.Ö. 241

I. Kartaca Savaşı başladı ve Romalılar Mylae (Milae) Deniz Savaşı'nda Kartacalıları yenilgiye uğrattılar (M.Ö. 260). Savaş Sicilya'da birkaç yıl boyunca devam etti ve Romalıların Aegat adasında kazandıkları (M.Ö. 241) kesin zaferle sona erdi. Kartaca barış istemek zorunda kaldı.

M. Ö. 229-225

Galyalıları Telamon Savaşı'nda yenen (M.Ö. 225) Romalılar Po Ovası'na girdiler ve bütün bölgeyi ellerine geçirdiler. Kartacalı komutan Hamilkar Barka M.Ö. 229'da ölmüş ve yerine genç bir asker olan oğlu Hannibal'ı bırakmıştı. Kartacalılar bu dönemde İspanya'ya yerleşmeyi başardılar.

M. Ö. 218-M.Ö. 216

II. Kartaca Savaşı (M.Ö. 218-202) başladı. Başa geçen Hannibal daha önce ülkesini yenilgiye uğratmış olan Roma'dan intikam almak istiyordu. Bir ordu toplayarak sefere çıktı. Romalıları Ticinus'ta, Trebia'da ve ertesi yıl M.Ö. 217'de Trasimenus'ta yendi. Romalılar daha sonra Cannae (Kannae)'de büyük bir hezimete uğradılar (M.Ö. 216).

M. Ö. 208-M.Ö. 202

Cornelius Scipio (Kornelyus Skipiyo) karşı saldırıya geçerek İspanya'da yerleşmiş bulunan Kartacalıları yendi (M.Ö. 208-M.Ö. 206). Daha sonra Afrika'ya geçerek Kartaca'ya gözdağı vermek istedi (M.Ö. 204). Hannibal bu durumda harekete geçmiş, ancak Zama'da yenilmişti (M.Ö. 202). Bu yenilgi II. Kartaca Savaşı'nın sonu oldu.

M. Ö. 197

Romalılar Kynoskephalai (Kinoskefalai) Savaşı'nda Makedonyalıları yenilgiye uğrattılar. Kısa bir süre sonra da (M.Ö. 192 ve M.Ö. 190) Seleukos kralını yendiler.

M. Ö. 149-M. Ö. 146

M.Ö. 149 yılında III. Kartaca Savaşı başladı. Kartaca'nın idaresi M.Ö. 146'da Roma'nın eline geçti. Savaş sona ermişti. M.Ö. 148 yılına doğru Makedonya'da patlak veren isyan bastırılarak Yunan şehirleri Makedonya'daki Roma valisinin idaresi altına verildi (M.Ö. 146). Aynı dönemde İspanya'da Viriathus tarafından bir isyan başlatılmış durumdaydı.

M. Ö. 133

Numankia'nın yıkılmasıyla birlikte İspanya'yla barış yapıldı. Roma Akdeniz'in tek hâkimi ve merkezi haline geldi.

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

GELECEK SAYI:
JÜL SEZAR DÖNEMİ

BAYİNİZDEN
ŞİMDİDEN AYIRTINIZ